

OOK VOGELS SNAKKEN NAAR EEN GROENE STAD

Huiszwaluwtil | foto Martine Dubois

Vogels gelden als een belangrijke graadmeter voor de kwaliteit van de leefomgeving. Gaat het goed met de vogels in een stad, dan gaat het goed met het groen in de omgeving. Reden genoeg om Stefan Vreugdenhil, programmamanager 'Ecologisch duurzaam en vogelvriendelijk stadsontwerp' bij Vogelbescherming Nederland, het hemd van zijn lijf te vragen. Hoe maken we een aangenaam vogelklimaat?

Aan het begin van de lenteperiode valt het altijd extra op dat 's ochtends de vogels weer fluiten. 'Dat is alleen niet zo vanzelfsprekend als het lijkt', zegt Vreugdenhil. 'Vooral de soorten die afhankelijk zijn van bomen en struiken hebben het lastig.' Vol passie vertelt de vogelspecialist over zijn vakgebied. 'Vogels hebben in essentie een aantal dingen nodig: voorplantingsmogelijkheden, voedsel en veiligheid. En dat bij voorkeur in variatie.' Niet verwonderlijk vaak samengevat tot de vier V's.

Gebouwen

We beginnen het gesprek over de verblijfsplaatsen van vogels, want daar is iets bijzonders aan de hand. 'We gaan namelijk steeds beter en gestandaardiseerder bouwen.' Die vooruitgang biedt weinig soelaas voor vogels en vleermuizen. De kiertjes, »

Mussen in nestpan | foto Bert Houkes

Tuinvogelconsulenten en Stadsvogeladviseurs

Vogelbescherming Nederland is onlangs aangesloten bij Operatie Steenbreek. 'Het is voor ons heel belangrijk dat tuinen worden ontsteend. Daarom bieden we graag onze kennis aan via een groot netwerk met tuinvogelconsulenten en stadsvogeladviseurs. De consultants richten zich op het adviseren van particulieren en de adviseurs mengen zich in projecten met gemeenten en ontwikkelaars.

Kijk voor meer informatie op www.vogelbescherming.nl.

ruimtes tussen de dakpannen of de open gootjes verdwijnen langzaam. 'Het was zelfs verboden bij nieuwbouwwoningen', stelt Vreugdenhil. 'Vogels mochten niet in de 'gebouwschil' komen, dat was in strijd met het Bouwbesluit. Dat is een aantal jaren geleden gelukkig opgelost voor beschermde soorten.'

Gelukkig zijn er genoeg opties om vogels toch een veilig thuis te bieden in je huis. Vreugdenhil: 'Door middel van slimme en goedkope maatregelen kun je huismussen en gier- en huiszwaluwen veilige plekjejes bieden. Dit kan met speciale dakpannen of neststenen, vogelvides voor huismussen die je onder de onderste rij dakpannen plaatst of voor de huiszwaluw een grote paal van 4 meter waar je kunstnestjes in kunt aanbrenge. Geen lastige of dure interventies, maar kleine gerichte ingrepen die je bij de nieuwbouwprojecten en renovatie van woningen makkelijk kunt toepassen.'

Uiteindelijk draait het om bewustwording en concrete handreikingen. 'Veel ontwerpers en aannemers denken gewoonweg niet na over

Vogelvide | foto Vogelbescherming Nederland

Gemeente Tilburg

Gemeente Tilburg is samen met Vogelbescherming Nederland en de Zoogdiervereniging druk bezig met de bescherming van vogels en vleermuizen. 'In Tilburg laten wij met de gemeente aan bouwbedrijven, architecten, ontwikkelaars en corporaties zien welke kleine interventies er mogelijk zijn. Wij verzorgen speciale voorlichtingsbijeenkomsten en denken mee in het ontwerpproces. Uiteindelijk hopen we dit door te trekken naar de hele provincie Noord-Brabant en de rest van Nederland', zegt Vreugdenhil.

vogels en vleermuizen die afhankelijk zijn van gebouwen. Aan ons de taak om dat wel tussen hun oren te krijgen.' Dit geldt ook voor isolatieprojecten. Steeds meer mensen isoleren hun huizen door het inspuiten van de spouwmuur met korrels. 'Topontwikkeling natuurlijk, maar voor vogels kan dit funest zijn. Ik hoop dat mensen zich bewust worden van die verantwoordelijkheid en het liefst niet van maart tot en met juli hun muren gaan isoleren. En ter vervanging nieuwe nestplekken aanbieden.'

Gierzwaluw neststenen | foto Vogelbescherming Nederland

Groen

Naast de gebouwde omgeving zijn ook de tuinen en de openbare ruimte van groot belang voor florerende vogels. 'Planten bepalen voor een groot deel of vogels zich kunnen voorplanten, of er voedsel is en ze bieden veiligheid. Hoe meer verschillende planten, hoe meer vogels je een aantrekkelijk leefklimaat biedt', aldus Vreugdenhil. Op het gebied van tuinrichting kun je denken aan heggen in plaats van hekken. Struiken en klimplanten met doorns bieden juist weer veiligheid voor vogels.

Vreugdenhil: 'Uiteindelijk is het net hoe ver je wilt gaan. Ook met een gazon en een paar struiken kun je vogels al een heel aantrekkelijk leefgebied bieden. Heb je meer ruimte, denk dan bijvoorbeeld ook aan een vijver.' Belangrijke stelregel: aan verstening heeft geen enkele soort iets. 'Als je biodiversiteit, inclusief je vogels, belangrijk vindt, moet je dat ook doorvoeren in je groenbeleid. Grotere gemeenten hebben vaak heel goede stadsecologen in dienst, maar de koppeling met de groenbeheerders blijkt lastig, terwijl die zo ontzettend belangrijk is.'

<<